

INSPIRATIONSPUNKTER

[KUN DET TALTE ORD GÆLDER]

16. september 2018

**Samråd i ULØ den 20. september 2018 – Spørgsmål J og K stillet
efter ønske fra Henning Hyllested (EL)**

[Indledning]

- Tak for invitationen til samråd om midlerne i Landdistriktspuljen og i LAG-ordningen.
- De seneste uger har der været stor fokus på landdistriktspolitikken på flere måder.
- I mandags stod jeg på årets landdistriktskonference over for mere end 250 mennesker, og fortalte om regeringens initiativer på landdistriktsområdet. Både gennemførte og igangværende initiativer. Og nye initiativer, som regeringen lige har lagt frem i vores forslag til finanslov for 2019.
- Derudover har udvalget jo stillet en række udvalgs-spørgsmål, hvoraf mange af dem kredser om de samme emner, som vi skal drøfte på dette samråd.

[Ad spørgsmål J]

J) ”Er ministeren enig i kritikken fra Landdistrikternes Fællesråd og Sammenslutningen af Danske Småøer i, at midlerne i Landdistriktspuljen og LAG-ordningen ikke er tilstrækkelige til at understøtte udviklingen i landdistrikterne? Der henvises til kronik på bl.a. www.fyen.dk 15/8-18 af formand for Landdistrikternes Fællesråd, Steffen Damsgaard, og formand for Sammenslutningen af Danske Småøer, Dorthe Winther: ”LAG-besparelser afslører regeringens lave prioritering af landområder”. <https://www.fyens.dk/debat/LAG-besparelser-afsloerer-regeringens-lave-prioritering-af-landomraader/artikel/3276680>.

- Jeg er i spørgsmål J blevet bedt om at svare på, om jeg er enig i, at midlerne i Landdistriktspuljen og LAG-ordningen *ikke* er tilstrækkelige til at understøtte udviklingen i landdistrikterne.
- Jeg tror bestemt at de ca. 100 mio. kr. årligt, der ligger i Landdistriktspulken og LAG-ordningen er et vigtigt bidrag. Puljemidlerne **bidrager** til at styrke udviklingen i landdistrikterne.
- Midlerne er med til at igangsætte en lang række projekter, der gør en forskel lokalt, og som kan være til inspiration for andre. Projekter, som næppe var realiseret uden disse puljemidler, og uden en stor indsats fra rigtig mange frivillige ildsjæle, der arbejder hårdt for at styrke deres nærområder.
- Men midlerne i Landdistriktspuljen og LAG-ordningen kan ikke stå alene.
- Der skal selvfølgelig mere til.

- Derfor er jeg glad for, at udvalget og Henning Hyllested med dette samråd har vist interesse for emnet.
- Jeg mener, at en god landdistriktspolitik i højere grad skal have fokus på at styrke de strukturelle rammevilkår for udviklingen i landdistrikterne.
- Det er derfor også min klare holdning, at landdistriktspolitik skal styrke de grundlæggende rammevilkår for:
 - Beskæftigelse og uddannelse
 - Bosætning
 - Infrastruktur
 - og ikke mindst til erhverv
- Regeringen har derfor også igangsat en lang række initiativer, der netop har styrket disse strukturelle rammevilkår for udviklingen i landdistrikterne.
- Og tallene i vores landdistriktsredegørelse taler da også deres tydlige sprog - det går fremad rigtig mange steder i landet. Det vender jeg også tilbage til.

[Eksempler på initiativer der forbedrer beskæftigelse og uddannelse i landdistrikterne]

- For det første er adgangen til beskæftigelse og uddannelse i landdistrikterne vigtig for et Danmark i balance.

- Et af de store initiativer i regeringen er flytningen af statslige arbejdspladser.
- Når den samlede flytning er gennemført, vil næsten 8.000 arbejdspladser være fordelt ud i hele landet.
- Ud over flytningen etablerer regeringen også 500-1.000 uddannelsespladser uden for København fordelt i hele landet.
- Samtidig har vi styrket uddannelsernes muligheder for at være til stede i ellers svagt dækkede områder.
- Der er særligt tale om uddannelser, der kan understøtte et rekrutteringsgrundlag for virksomheder i de pågældende områder.
- Og i torsdags præsenterede regeringen et nyt udspil for erhvervsuddannelserne, hvor vi foreslår, at der investeres yderligere 2 mia. kr. i erhvervsuddannelserne, herunder til yderligere at styrke mulighederne for at oprette nye lokale erhvervsuddannelser.

[Eksempler på initiativer der forbedrer vilkår for bosætning i landdistrikterne]

- Bosætning er et andet vigtigt strategisk indsatsområde for rammevilkårene i landdistrikterne. Også her har regeringen også sat ind.

- Vi har fremlagt og lavet en politisk aftale om en reform af hele planloven.
- Her har vi blandt andet gjort det muligt at udlægge helt nye udviklingsområder i kystnærhedszonen og givet tilladelse til at udvide op til 500 m² uden landzonetilladelse.
- Og så har vi givet mulighed for, at pensionister kan bruge deres sommerhus som helårsbolig allerede efter et års ejerskab. Før skulle man vente i 8 år.
- Men vi er i regeringen bevidste om, at der skal mere til – især i flere af de tyndere befolkede dele af landet. Ejendomme, der bare står og forfalder, er til skade for både naboerne, lokalsamfundet og hele udviklingen i området.
- Derfor har regeringen også med finanslovsforslaget foreslået at styrke den statslig medfinansiering af nedrivning og istandsættelse af dårligt vedligeholdte boliger i landdistrikterne, så der i alt er ca. 450 mio. kr. til den indsats de næste fire år – og vi ønsker nu at målrette indsatsen til landsbyerne.
- Regeringen har også med finanslovsforslaget afsat flere midler til at forbedre mobiliteten og understøtte bosætningsmulighederne i landdistrikterne og på øerne.
- Med midlerne vil vi gøre det forhøjede befordringsfradrag for yderområderne permanent og indføre et fradrag

for ø-boere, der arbejder væk fra øen flere dage om ugen.

- Det er helt nye forslag fra regeringen, der yderligere bidrager til at styrke bosætningen i landdistrikterne.
- Det er samtidig initiativer, der følger op på anbefalinger fra Udvalget for levedygtige landsbyer.
- Et andet område som landsbyudvalget også havde fokus på, var strategisk landsbyplanlægning i kommunerne.
- Her har regeringen også allerede fulgt op på udvalgets anbefalinger med et lovforslag. Forslaget går ud på at forpligte kommunerne til at foretage en strategisk planlægning, der sammenhængende tager stilling til muligheder for udvikling af landsbyer. Forslaget har været i høring og forventes fremsat i oktober.
- Formålet med lovforslaget er at fastholde kommunernes fokus på at skabe levedygtige landsbyer ved at tage stilling til deres landområder. Det er vigtigt for bosætningen i landdistrikterne.
- I lovforslaget lægger vi op til, at kommunerne får en meget stor metodefrihed i forhold til at lave den her strategiske planlægning for landsbyerne i kommuneplanerne.

- På den måde skulle der være god mulighed for at bygge videre på det arbejde og det engagement, som mange kommuner allerede i dag lægger i udviklingen af deres landsbyer.
- Regeringen fortsætter arbejdet med at følge op på udvalgets anbefalinger i den kommende tid.

[Eksempler på initiativer der forbedrer infrastrukturen til gavn for landdistrikterne]

- Et tredje af de overordnede indsatsområder er investeringer i både digital og trafikale infrastruktur. En god infrastruktur er nødvendig for vækst og udvikling i hele Danmark.
- Her har regeringen også styrket rammevilkårene markant.
- I 2016 blev der med den politiske aftale om *Vækst og udvikling i hele Danmark* oprettet en statslig bredbåndspulje. Puljen skal forbedre bredbåndsdækningen i områder med dårlig dækning.
- Fra 2018 blev puljen udvidet. Derfor er der i år i alt 100 mio. kr. i puljen. Og vigtigt er det, at puljen blev målrettet tyndtbefolkede områder.

- Regeringens indsats for øget bredbåndsdækning fortsætter også med det nye teleforlig og i finanslovsforslag. Her afsætter regeringen yderligere i alt 102 mio. kr. i 2019 til bedre bredbåndsdækning rundt i landet.
- Samtidig har regeringen styrket mobildækningen ved at sætte ambitiøse dækningskrav i frekvensaktionerne fra 2016-2019.
- På den trafikale infrastruktur har vi – udover det udvide- de befordringsfradrag og Ø-fradrag som jeg nævnte før – også nedsat taksterne på ø-færgerne med næsten 100 mio. kr. årligt.
- Vi har dermed forbedret pendlingsmulighederne til og fra øerne markant – også for turisterne.

[Eksempler på initiativer der forbedrer vilkårene for erhvervet i landdistrikterne]

- Som erhvervsminister er jeg naturligvis af den opfattelse, at en god landdistriktspolitisk også styrker rammevilkårene for erhvervslivet i landdistrikterne.
- I landdistrikterne har kommuner, erhvervsliv og borgere fået bedre rammer for at skabe lokal udvikling. Bl.a. er landzonereglerne blevet lempet. Det giver bedre mulighed for at drive virksomhed. Fx ved at udvide sin virksomhed i overflødiggjorte bygninger.

- Det er også blevet muligt at anvende de overflødiggjorte bygninger til ferieboliger. Og det er blevet muligt at anvende sit sommerhus i yderligere 8 uger om året. Det giver øget fleksibilitet – fx ift. udlejning.
- Kystkommuner har desuden fået mulighed for at omplacere ubenyttede sommerhusgrunde til mere efterspurgte grunde.
- Vi har også fjernet elafgifterne for forlystelsesparkerne. Og i vores finanslovsforslag for næste år har vi foreslået at lette elafgifterne for sommerhusejerne med ca. 200 mio. kr. årligt. Det styrker dansk turisme.
- Regeringen har også gennemført en række initiativer, der styrker rammevilkårene for vores mange produktionsvirksomheder. Virksomheder, der ligeledes udgør en stor del af beskæftigelsen i landdistrikterne.
- Eksempler på regeringens initiativer her er målrettede PSO lettelser og initiativer rettet imod fremme af automatisering og ny teknologi i små og mellemstore produktionsvirksomheder.
- Endelig har regeringen også styrket vilkårene for vækst og udvikling i landbruget markant med en fødevarer- og landbrugspakke.
- Samlet set synes jeg godt man kan sige, at regeringen har haft et – endda – *meget* stort fokus på at styrke de

strukturelle rammer for vækst og udvikling i hele Danmark.

- Og at indsatsen i landdistrikterne for – beskæftigelse – uddannelse – bosætning – infrastruktur – og erhverv – kræver meget mere end blot flere puljemidler.

[Er der tilstrækkelige med midler i Landdistriktspuljen og i LAG-ordningen til at understøtte udviklingen i landdistrikterne?]

- Lad mig vende tilbage til midlerne i LAG-ordningen og Landdistriktspuljen, som der bliver spurgt til.
- Som nævnt synes jeg faktisk, at 100 mio. kr. årligt til LAG, FLAG og landdistriktspuljen er en markant indsats. Og der gennemføres rigtig mange gode udviklingsprojekter for pengene – rigtig godt hjulpet på vej af de mange frivillige ildsjæle, der gør en imponerende stor indsats for at skabe gode rammer om deres lokalsamfund eller landsby.
- Samtidig mener jeg som nævnt tidligere, at puljemidlerne skal og bør ses i sin helhed med regeringens samlede landdistriktpolitik – herunder de øvrige eksempler på initiativer, som jeg har fremlagt her i dag.
- Jeg mener, at en god landdistriktpolitik i højere grad skal have fokus på at styrke de strukturelle rammevilkår for udviklingen i landdistrikterne.

- Men vi er i regeringen godt klar over, at der fortsat er områder i Danmark, hvor udviklingen mange steder ikke sker så hurtigt som i de større byer. Derfor fortsætter vi også indsatsen med at styrke rammevilkårene i 2019.
- Alene med regeringens finanslovsforslag for 2019, vil der over de næste fire år blive afsat knap 1½ mia. kr. – penge, der skal bruges på at videreføre det forhøjede befordringsfradrag for pendlere i yderkommuner, indføre ø-fradrag, lette el-afgifter for sommerhuse og styrke nedrivningsindsatsen mv.
- Så den store indsats, regeringen har gennemført for at skabe vækst og udvikling i hele Danmark fortsætter de kommende år.

[Ad spørgsmål K]

K) ”Mener ministeren, at den nuværende økonomiske ramme for henholdsvis Landdistriktspuljen og LAG-ordningen er tilstrækkelig i forhold til at skabe bedre vilkår i landdistrikterne? Vil ministeren tage initiativ til at tilføre flere midler til Landdistriktspuljen og LAG-ordningen bl.a. for at kompensere for EU’s forventede nedskæringer på Landdistriktsprogrammet? Vil ministeren som minimum tilbagerulle besparelserne på LAG-midlerne, som blev beskåret med ca. en tredjedel fra 2017 og frem?”

- I spørgsmål K er jeg blevet bedt om at svare på, hvorvidt jeg mener om den nuværende økonomiske ramme for henholdsvis Landdistriktspuljen og LAG-ordningen er tilstrækkelig i forhold til at skabe bedre vilkår i landdi-

strikterne, eller om jeg vil tage initiativ til at tilføre ordningerne flere midler.

- Indledningsvis vil jeg gerne henvise til min besvarelse af spørgsmål J.
- Jeg synes faktisk, at de 100 mio. kr. årligt til LAG, FLAG og landdistriktspuljen bidrager markant til at skabe bedre vilkår i landdistrikterne.
- Med regeringens samlede landdistriktspolitik, hvor der – ud over puljemidlerne – er blevet investeret markant i rammevilkårene for beskæftigelse, uddannelse, bosætning, infrastruktur, og erhverv i landdistrikterne, er vilkårene for vækst og udvikling i landdistrikterne blevet styrket markant.
- En indsats, som vi fortsætter i 2019.
- Til spørgsmålet om, hvorvidt jeg vil tilføre flere penge til landdistriktspuljen eller LAG ordningerne – fx ved at tilbagerulle besparelserne på LAG-midlerne, der blev gennemført fra 2017, så er svaret derfor, at jeg ikke mener, at flere puljemidler er løsningen på udfordringerne i landdistrikterne.
- Jeg mener, at en god landdistriktspolitik i højere grad skal have fokus på at styrke de strukturelle rammevilkår for udviklingen i landdistrikterne – og på det frivillige

engagement, den lokale iværksætterkraft, innovation og virkelysten ude i landet.

[Antal projektansøgninger i LAG ordningen og landdistriktspuljen]

- Jeg vil også gerne her kommentere på et par af de mange spørgsmål, som udvalget har stillet i den sidste tid. De har kredset om, hvorvidt der er gode ansøgninger til projekter, der ikke kan opnå støtte, fordi der ikke er midler til alle.
- Som udvalget har fået oplyst, er der til både Landdistriktspuljen og LAG-ordningen ansøgninger for flere midler, end der er at uddele.
- På begge ordninger sker der derfor en prioritering for at fremme de bedste projekter.
- Jeg ser bestemt ikke noget usundt i, at der må ske en prioritering mellem projektansøgningerne. Det sikrer, at puljerne fremmer det, der bedst understøtter den ønskede udvikling.
- En sund konkurrence om midlerne tror jeg faktisk på kan styrke kvaliteten af projekterne

[Afrunding]

- Jeg vil gerne runde af med at kommentere på den sidste del af spørgsmålene ift. de kommende forhandlinger om EU's kommende budget for landdistriktsprogrammet.
- Helt kort fortalt, så mener jeg på nuværende tidspunkt, at det er for tidligt at kommentere på det.
- Som I ved, er der for tiden gang i forhandlingerne af den kommende EU-programperiode, som vil løbe fra 2021 til 2027.
- På landbrugsområdet er det primært min kollega i Miljø- og Fødevareministeriet og Landbrugsstyrelsen, der deltagere. Erhvervsstyrelsen bidrager på de områder, som er relevante, dvs. i dette tilfælde i forbindelse med LAG.
- Jeg kan naturligvis endnu ikke sige noget præcist om, hvor mange midler der vil komme fra EU til LAG-indsatsen i den kommende programperiode. Det afhænger af budgetforhandlingerne og det endelige budget.
- Men jeg er meget tilfreds med, at der i et forslag til forordningerne fastlægges, at der stadig skal afsættes minimum 5% til LAG indsatsen.
- Tak for ordet.